

## ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΦ. 12 ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

### 1ο ΚΕΙΜΕΝΟ

«Οι μαχητές του Μεσολογγίου, οι δημιουργοί του κορυφαίου γεγονότος της Επανάστασης, πολεμώντας μέσα από το τειχάκι της μικρής πόλης και κατά την έξοδο από αυτή, έδειξαν ποια είναι τα ακραία όρια της ανθρώπινης ευψυχίας. Οι Έλληνες συγκλονισμένοι, συνειδητοποίησαν πόσο δύσκολη ήταν η κατάσταση. Παρόλο, όμως, που το συλλογικό άρχισε να κερδίζει έδαφος, οι φιλοδοξίες των πολιτικών και στρατιωτικών δεν καταλάγιασαν. Αντίθετα, ο φιλελληνισμός, που είχε καμφθεί εξαιτίας των εμφυλίων πολέμων, φούντωσε ξανά σε όλη την Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Άρχισε να κινείται δραστήρια και να στέλνει τρόφιμα, χρήματα και πολεμοφόδια σε μεγάλες ποσότητες. Στη διάρκεια του ενός χρόνου που το Μεσολόγγι έμεινε απόρθητο, η Επανάσταση, αν και σε κρίσιμη φάση, δεν έσβησε και, επομένως το αγγλικό σχέδιο και οι αγγλο-ρωσικές διαπραγματεύσεις, που έθεσαν τις βάσεις για την επίλυση του ελληνικού ζητήματος με διπλωματικά μέσα, έγιναν σε χρονική περίοδο που η Επανάσταση όχι μόνο ήταν ζωντανή αλλά και που προκαλούσε το θαυμασμό της Ευρώπης για την αντοχή και το σθένος των πολιορκημένων.»

**Γιαννόπουλος Γ., «Τα πολεμικά γεγονότα. Η κρίσιμη τριετία, 1825-1827», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τ. 3, σ. 111**

## 2ο ΚΕΙΜΕΝΟ

«Η νέα πολιτική ηγεσία στάθηκε ανίκανη να οργανώσει τις εθνικές δυνάμεις και ν' ανταπεξέλθει στους κινδύνους που είχε ν' αντιμετωπίσει η Επανάσταση το 1825, όταν ο Μουχαμέτ Αλή, ο αντιβασιλιάς της Αιγύπτου, με τα τακτικά στρατεύματά του και τον ευρωπαϊκά οργανωμένο στόλο του, μπήκε ενεργά στον πόλεμο. Το 1825 ο Ιμπραήμ πασάς, ο γιος του Μουχαμέτ Αλή, αφού πρώτα κατάπνιξε την επανάσταση στην Κάσο και στην Κρήτη, αποβίβαζε σημαντικά ταχτικά στρατεύματα στην Πελοπόννησο. Για δυο χρόνια, απ' το 1825 ως το 1827, ο Ιμπραήμ ρήμαζε τη χώρα. Με την κατάληψη του Μεσολογγίου (1826), που η θρυλική του "έξοδος" αναζωπύρωσε τον ευρωπαϊκό φιλελληνισμό, και με το πάρσιμο της Ακρόπολης των Αθηνών, οι Τούρκοι έγιναν κύριοι της Στέρας Ελλάδας και η Επανάσταση φάνηκε ότι θα έσβηνε. Η κυβέρνηση, τρομοκρατημένη, δεν έκανε τίποτα σοβαρό για ν' αντιμετωπίσει την κατάσταση. Είχε τοποθετήσει όλες τις ελπίδες της στη ξένη βοήθεια κι εμπιστευτεί στην Αγγλία την υπόθεση της Ανεξαρτησίας. Ωστόσο οι εθνικές δυνάμεις φαίνονταν ανεξάντλητες. Συσπειρωμένες

την υπόθεση της Ανεξαρτησίας, αυτές οι εθνικές δυνάμεις φαίνονταν ανεξάντλητες. Συσπειρωμένες γύρω απ' τον Κολοκοτρώνη στην Πελοπόννησο, τον Καραϊσκάκη στη Στερεά Ελλάδα, τον Μιαούλη και Σαχτούρη στη θάλασσα, αναζωογονούσαν την αντίσταση κι υποχρέωναν τις μεγάλες Δυνάμεις, Ρωσία, Αγγλία και Γαλλία, να επέμβουν στο Ελληνικό ζήτημα που, απ' την αρχή, διατάραζε τη διπλωματία τους.»

**Σβορώνος Ν., *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*,  
Θεμέλιο, Αθήνα 1983, σ. 70**

### 3ο ΚΕΙΜΕΝΟ

«Όταν η είδηση της άλωσης του Μεσολογγίου και της εξόδου μαθεύτηκε νύχτα στο Παρίσι, οι φοιτητές σχηματίζουν, τα μεσάνυχτα, μια πρόχειρη διαδήλωση, τρέχουν στο παλάτι, ζητωκραυγάζουν για την Ελλάδα και ζητούν από το βασιλιά Κάρολο να επέμβει για να δοθεί λευτεριά στους Έλληνες.

Τόση είναι η δημοτικότητα της πολύκροτης πολιορκίας, που σ' αρκετές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, για να ικανοποιήσουν τη δειψία του κοινού, ανεβάζουν θεατρικά έργα με υποθέσεις παρμένες απ' αυτή. Στο Λονδίνο παίζεται ένα μελόδραμα και στο Παρίσι το θέατρο Οντεόν ανεβάζει, στις 10 του Απρίλη 1828, το σε στίχους δράμα τού G. Ozaneaux "Η τελευταία μέρα τού Μεσολογγίου". Κύρια πρόσωπα σ' αυτό είναι ο Νότης Μπότσαρης, ο Καψάλης, ο Τζαβέλας, ο Μάγερ, ο Θέμελης, ο Ταχίρ πασάς, αγωνιστές κι ο λαός του Μεσολογγίου. Το δράμα τελειώνει με την ανατίταξη της μπαρουταποθήκης από τον Καψάλη. Ο Ουγκώ γράφει τον Ιούνιο τού 1826 τα "Κεφάλια του Σεραγιού".»

**Φωτιάδης Δ., *Μεσολόγγι το έπος της μεγάλης πολιορκίας*, Δωρικός, Αθήνα 1980, σ. 47-48**

#### 4ο ΚΕΙΜΕΝΟ

«Την ημέραν των Βαΐων έκαναν γιουρούσι στο Μισολόγγι οι ήρωες του Μισολογγιού ... μας ήλθε είδησις, μεγάλη Τετράδη, εις το δειλινό, που είχε παύσει η Συνέλευσις και είμεθα εις κάτι ίσκιους. Μας ήλθε είδησις ότι το Μισολόγγι εχάθη. Έτσι εβάλαμεν τα μαύρα όλοι, μισή ώρα εστάθη σιωπή που δεν έκρινε κανένας, αλλ' εμέτραε καθένας με τον νουν του τον αφανισμόν μας. Βλέποντας εγώ την σιωπήν, εσηκώθηκα εις το πόδι και τους ωμίλησα λόγια διά να εμψυχωθούν. Τους είπα ότι το Μισολόγγι εχάθη ενδόξως και θα μείνη αιώνας αιώνων η ανδρεία. Εάν βάλωμεν τα μαύρα και οκνεύσωμεν, θα πάρωμεν το ανάθεμα και θα πάρωμεν το αμάρτημα των αδυνάτων όλων.»

**Θ. Κολοκοτρώνη, Απομνημονεύματα, καταγραφή Γ. Τερτσέτη, εισαγωγή - επιμέλεια Τάσου Βουρνά, Αθήνα 1983 (ανατύπωση), σ. 162**